

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. III. Fueritne Sanctus anno MDCXXIII a Gregorio XV, an serius dumtaxat a
Clemente X canonizatus, examinatur, reliquaque, quæ ad gloriam ejus
posthumam faciunt, magisque videntur notatu digna, in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTOR
C. B.

præberit, consequens est, ut nec hæc ante annum 1624 contigerit; quin autem hoc ipso anno evenerit, dubitandum non apparet, cum equidem haud dudum a præfato edicto locum habuerit, quemadmodum ex ipsis, quibus hoc concipitur, verbis fas est conjicere. Verba modo, quibus ea a Suriano describitur, huc transferamus. *Sequentia hæc sunt: Festum (S. Brunonis nimirum) tota civitas (Coloniensis nempe) solemniter, jucundantiumque in morem celebravit et encœniavit. Totus senatus in cartusia secundum faciem Sanctorum lætum diem egit, tam in choro, quam in trichoro. Universus clerus et omnes omnino aliorum Ordinum Religiosi contesserunt. Et ne sequior sexus se doleret et quereretur exclusum, ante portam pegma et spectanda magnitudinis ara fuit erecta. Quo in loco confortissimæ mulieres Missam et Communionem, concionemque avidis animis exceperunt.*

hic describitur, solemnitate Sancti festum fuit celebratum.

B

29 Phonascorum quoque non defuit in Vesperis utriusque et Missa gratissimus concentus. Processum est subinde per peristylum majus cum ea gravitate pompæque, quæ Sanctos deceret; pone sequente senatu P. Q. Col. in ipso flagrante die festo Missam cantavit baro et canonicus ecclesie metropolitanae, diaconum egit comes et canonicus, subdiaconum canonicus presbyter. In octavis (nam per totas Octavas confluxus populi non defuit) vicarius serenissimi principis Missam quoque cecinit, cui canonici duo subservierunt, et phonasci tam in Missa, quam in utrisque Vesperis suum officium egregie sane impleverunt. Ut verbo absolvam, ex quo stetit illa Cartusia, nihil illi solemnitati comparabile, nihil æquale vidit. Totius tandem solemnitatis coronidem adjecit ipse serenissimus princeps elector et archiepiscopus, qui post Octavas proxima Dominica cartusiam visitavit, S. Eucharistiam percepit, hospitatusque ea nocte est in pastophorio. *Coloniensis archiepiscopus Ferdinandus hic memoratus Guillelmi V Bavariæ ducis ex Renata Lotharinga exstitit filius, anno 1377 natus, qui, cum patruo suo Ernesto, Coloniensi archiepiscopo, anno 1393 datus fuisset coadjutor, et etiam, anno 1612 vita functo, in Coloniensem successit archiepiscopatum, quem ad annum usque, quo obiit, 1630 optime administravit. Porro verbis proxime recitatis subdit mox Surianus, qui Leodii ac deinde qui Liræ, postquam, ut Sanctus sexto Octobris die per universam Ecclesiam ritu semiduplici colitur, a Gregorio XV Papa anno 1625 fuisset concessum, festiva ejus lux solemniter, a primaria etiam notæ viris, qui Cartusiani Ordinis non essent, fuerit celebrata. Verum cum a verbis, quibus tum peractum in binis hisce civitatibus solemnitatem scriptor ille exponit, recensendis abstinere, brevitate studio, ut jam monui, sit firum, ad alia, quæ ad gloriam Sancti posthumam adhuc spectant, gradum modo facio.*

C

§ III. Fueritne Sanctus anno MDCXXIII a Gregorio XV, an serius dumtaxat a Clemente X canonizatus, examinatur, reliquaque, quæ ad gloriam ejus posthumam faciunt, magisque videntur notatu digna, in medium proferruntur.

Apostolicis litteris, § præcedenti recitatis, quibus, ut S. Brunonis festum die 6 Octobris, qua ad caelos is migravit, Missali et Breviario Romano inscribi, Officiumque de eo semiduplex ab omnibus ubique fidelibus libere ac licite recitari possit, Gregorius XV Papa anno 1625 concessit, æquipollenter canonizatum Sanctum non fuisse, Benedictus XIV Papa in suo, quod Commentarii prævi loco non uno laudavi, de Servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione Opere existimat; ita enim in hoc, lib. 1, cap. 41, num. 6 scribit: Nullo certe pacto dici posse videtur (adi, quæ huc facientia Commentarii prævi § 47 disputata sunt) sanctus Bruno a Leone X canonizatus; sed ejus æquipollens canonizatio, eximii tanti Viri meritis, præclarissimi Ordinis foundationi, continuatæ insignium miraculorum famæ, cultusque concessionis, primum quidem universo Carthusianorum Ordini a Leone X factæ, postea toti Ecclesiæ ad libitum a Gregorio XV, innixa, assignanda videtur summo Pontifici Clementi X, ut ex sequenti decreto colligitur: « Enixis precibus, Sanctissimo Domino nostro Clementi X porrectis per Eminentissimum dominum Cardinalem Nitardum nomine serenissimæ Hispaniarum reginæ, quibus Sanctitati suæ supplicabatur, ut dignaretur concedere, quod Officium sancti Brunonis confessoris, fundatoris Ordinis Carthusiensis, hactenus ab Ecclesia universali sub ritu semiduplici recitatum » (supple ad libitum) « in posterum sub duplici recitaretur ab omnibus utriusque sexus tam secularibus, quam Regularibus, qui ad Horas canonicas tenentur, et remissis a Sanctitate sua ad sacrorum rituum Congregationem, eadem ad relationem Eminentissimi domini Cardinalis Sfortiæ censuit, prædictam gratiam concedi posse, si eidem Sanctissimo Domino nostro visum fuerit, die III Martii MDCLXXIV. Et facta de prædictis Sanctissimo relatione per me secretarium, Sanctitas sua benigne annuit die XIV ejusdem mensis Martii, et anni MDCLXXIV. »

51 Ita Benedictus XIV Papa laudatus, S. Brunonem a Clemente X, ac proin non præfatis Apostolicis Gregorii XV litteris, canonizatum fuisse, non obscure docens; ita autem opinatus est, quod, quemadmodum inserta sacrorum rituum Congregationis decreto, quod hic recitat, parenthesi satis indicat, litteris illis cultus præceptum non includatur. Verum Ambrosius Crollet, reverendissimi patris Generalis capitulique Ordinis Cartusiensis scriba, qui easdem litteras, mandante eodem Reverendissimo Patre, cum Benedicto XIV communicavit, aliter prorsus censuit.

Iisdem

Fuisse Sanctum æquipollenter canonizatum

E

F

a Clemente X, Benedictus XIV existimavit. Verum hæc ejus opinio

A *Isdem enim apud eundem Benedictum Operis laudati lib. 1, cap. 41, num. 7 sequentia verba præmittit: Anno mdcxxiii supra memoratus Gregorius Papa præcepit, ut die vi Octobris omnes sæculares et regulares ubique terrarum sub semiduplici ritu recitent Officium sancti Brunonis confessoris, fundatoris nostri, nec non in Brevariario, Missali et Calendariis in posterum imprimendis festum ejusdem sancti Brunonis describendum statuit; e quibus sane manifestum fit, laudatum Ambrosium Crollet in ea opinione fuisse, quæ supra recitatas Gregorii XV Papæ litteras cultus ecclesiastici præceptum includere, existimavit. Verum utri assentientum est? Huic Ordinis Cartusienis alumno, an Benedicto XIV? Etsi Gregorius XV Papa, sese, ut S. Bruno ab omnibus ubique fidelibus, ad Horas canonicas obligatis, ritus semiduplicis Officio die sexta Octobris coli licite possit, impertiri, in memoratis litteris primo dumtaxat dicit, mox tamen adhibens verba, præceptum sonantia, subjungit, sese patriarchis, archiepiscopis, episcopis ceterisque ecclesiarum prælatis, in universo terrarum orbe constitutis, præcipere et mandare, ut ab omnibus*

B *ecclesiasticis personis sæcularibus et quorumvis Ordinum Regularibus observari faciant litteras prædictas; hinc autem factum forte est, ut hisce omnes fideles, qui ad Horas canonicas tenentur, ad Officium de S. Brunone die sexta Octobris, quæ is obiit, ritu semiduplici recitandum obstringere voluisse Gregorium, Crolletus existimavit.*

pro certa admittenda non videtur.

C *52 Forsan etiam, ni, ut illi facerent, Gregorius præcepisse statuatur, haud satis intellexerit, quæ ratione factum esse queat, ut Urbanus VIII Papa, proximus Gregorii XV in S. Petri Cathedrali successor, Officium de S. Brunone, novo, quo hunc coli præceperit, decreto non emisso, Brevariario Romano (adi Commentarium prævium num. 188 et 195) jusserit inscribi. Res sane, ut meam modo promam sententiam, admodum videtur implexa. Et vero cum sacræ rituum Congregationis decretum, Benedicti XIV Papæ verbis, num. 50 huc transcriptis, inclusum, quo hæc, ut Officium de S. Brunone, quod hactenus ab Ecclesia universali sub ritu semiduplici recitatum dumtaxat fuerat, sub duplici deinceps recitaretur, anno 1674, summo Pontifice Clemente X annuente, concessit, nullum prorsus, quod cultus, S. Brunoni deferendi, præceptum aperte sonet, verbum includat, fueritne magis a Clemente X, quam a Gregorio XV Sancti cultus præceptus, in dubium revocari non immerito posse videtur. Quod cum ita sit, cultusque præceptum ad canonizationem necessario requiratur, S. Brunonem canonizationem, canonizatione scilicet, uti eam vocant, æquipolenti, a Clemente X potius, quam a Gregorio XV fuisse, pro certo asseverare non ausim. Neque vero id a Clemente factum fuisse, pro prorsus indubitato habuit ipsemet Benedictus XIV; etenim (adi ejus verba num. 50 recitata) canonizationem S. Brunonis Clementi X non affirmate assignat, sed, adhibita, quæ dubitantium esse solet, loquendi formula, Pontifici huic illam assignandam videri, dumtaxat ait. Verum, etsi res ita sit, dubiumque simul, an Sanctus seu a Clemente seu a Gregorio, ac proin an unquam (neque enim Pontifex, Clemente posterior, coli Brunonem præcepisse invenitur) canonizatus vere fuerit, ex omnibus jam dictis queat videri, fuit equidem, ut Officium de eo, quod dumtaxat sub ritu semiduplici recitari consueverat, ab omnibus deinceps, qui ad Horas canonicas tenentur, sub ritu duplici*

recitari posset, a Clemente X, ut supra a Benedicto XIV allegatum Congregationis rituum decretum fidem facit, anno 1674, supplicante Hispaniarum regina, concessum. Atque id hic, quod de ea Clementis concessione sacræ Congregationis rituum, quo declarata hæc fuit, decreto fuerit agendum, commemorandum duci, etsi interim Pontificio isti indulto præverint tria e miraculis, præsentis § recensendis, quæ, ut id daretur, partim fortassis effecerint.

55 *En adeo, cum de præfata Pontificia concessione actum jam satis sit, studiosè lector, nunc etiam illa, continuè serie, prout apud Surianum e schedis, supra jam sæpius laudatis, deprompta pag. 569 et seqq. exstant, recitata. Sic habent: V. P. Bernardus Gort Barcinonensis, professus cartusie Scalæ-Dei in Catalonia, olim Olisiponensis, et post Eborensis in Lusitania Prior, sequens miraculum refert. Illustrissimus et reverendissimus D. Theotonius a Bragantia, archiepiscopus Eborensis, amplissimus fundator cartusie Scalæ-Dei (aliis Scalæ-cæli) prope Eboram in Lusitania, obtinuit a reverendo patre Priore Cartusie Ordinis generali quandam portionem seu reliquiam capitis S. P. N. Brunonis, quam in argenteo simulachro, effigiem ejusdem umbilico tenus referente, recondidit, quod simul cum multis emblematum, hieroglyphicorum, poematumque compositionibus eidem cartusie Eborensi donavit, ubi et reverenter hodieque asservatur. Anno mdcxxviii circa finem Januarii, cum præcessisset magnus lunæ defectus, dux Bragantiæ Theodosius II in maximam ac periculosam ægritudinem incidit; de cujus valetudine adeo timebant ejus familiares, ut solis medicis ingressum ad eum permitterent. Quod sciens V. P. Antonius Coëlle, tunc Eborensis cartusie Prior, cum D. Alvaro de Fonseca procuratore ejusdem ad oppidum Villæ-vitiosæ, ubi dux æger decumbebat, concessit, secum deferens prædictam reliquiam S. Brunonis, duci adorandam exhibiturus, in memoriam eidem revocans, eam reliquiam esse olim a R. P. Generali transmissam Domino Theotonico magno suo patruo. Qui statim se decentissime composuit, et dictus Prior cum maxima reverentia ostendit duci sacram reliquiam, recitatisque cum socio quibusdam precibus cum oratione prædicti Sancti, eandem illi adorandam obtulit, presentibus duce Barcellensi ejus primogenito, nunc duce Bragantiæ, aliisque duobus filiis D. Edoardo et Alexandro, genibus flexis cereos accensos tenentibus. Cumque dux sacram reliquiam adorasset, presentibus filiis dixit, se valde Deo fidere, sanitatem recepturum, quod in sua ægritudine ab eo Sancto meruerit visitari.*

56 *Recessit Prior cum socio e cubiculo, secum referens sacram reliquiam, veritus, ne dux penes se eam retinere vellet, uti eum cupere noverat. Postea dux cœpit morbo levare, atque eadem nocte adeo convaluit, ut a medico febre carens sit repertus, et brevi est prorsus sanitati pristinae redditus. Anno mdcxxxii quidam monachus, cujus nomen consulto prætereo, quia adhuc superstes est, professus unius ex domibus provincie S. Patris Brunonis, cum hospitaretur in domo S. Stephani de Nemore, multo tempore graves mentis angustias passus, tandem ad id devenit, ut palam de Ordine deserendo tractaret, atque in Romana curia hoc per idoneum hominem procuraret. Cujus rei procurator generalis Ordinis certior ab ipso factus non modo*

AUCTORE C. B.

Tria apud Surianum, quorum altero gravissimus morbus,

E

F

altero periculosa tentatio;

non

AUCTORE
C. B.

non contradicebat, verum etiam annuebat illius ab Ordine egressui, ut ab illius importunitate se liberaret. Insuper oculorum ægritudinem contraxerat, ut vix de nocte lumen ad sacras preces recitandas sustinere posset. Demum S. P. Brunoni se commendans abluit oculos suos aqua ex lacu S. Brunonis sumpta, quæ scilicet ex fluvio decurrente prope nemus ecclesiæ S. Mariæ colligitur in alveum, muro septum a parte viæ, in forma orbiculari oblonga, in cujus medio crux lignea posita est, ex qua S. Bruno bibere et lavari solitus dicitur. Simul ac ex hac aqua oculos abluit, satim exterius interiusque illustratum se sensit, ac, deposito Ordinis descendendi consilio, in sancto proposito se confirmavit, atque de sua hac illuminatione V. P. Josephum Laudinum, Priorem cartusiarum Romanæ ac Ordinis in Romana curia procuratorem generalem, certiores fecit, per suas litteras ex hac domo, mense Decembri m̄cxxxii datas, quas et aliis familiaribus suis legit. Vivit adhuc et sospes est. Ex aqua autem hujus lacus multi devotionis causa bibunt, et ad domos suas asportant, quam etiam variis morbis profligandis efficacissimam experiuntur, qui cum aliquo sensu pietatis eam sumunt.

B
ac tertio gravissimus item morbus pulsus fuit, adscripta Sancto miracula.

55 Labente anno m̄cxxxiii, illustrissimus dominus Henricus Loffredus Neapolitanus marchio Trivici et comes Potentiæ in Lucania urbis, ubi ex gravissimo morbo de vita periclitabatur. Quare, medicorum ope et opera abjecta, ad Sanctorum præsidia confugit, adeoque hortatu fratris Angeli Massei Neapolitani conversi, professori Cartusiarum S. Laurentii prope Padulam, tunc commorantis in grangia ejusdem Cartusiarum, sita intra civitatem Potentiam, se commendavit S. P. Brunoni pio cordis affectu, hausto etiam pulvere de specu ejusdem Sancti loco pharmaci, ab eodem converso sibi exhibitio, qui Dei beneficio per merita S. Brunonis brevi convaluit, nec non ope B. Ægidii Minoritæ, cujus corpus apud Laurentianum oppidum integrum asservatur, cui ab ejus matre commendatus fuerat. Ob id anno m̄cxxxiv, ut Sanctis debitas grates obsequiumque persolveret, circa initium Julii ad prædictam Cartusiam Padulæ accessit S. P. Brunoni gratias redditurus. Quod clarius ex ejus epistola, V. P. Joanni Baptistæ Manducio Priori ac provinciæ visitatori directa, patebit. Admodum reverende Pater observandissime. Superioribus mensibus ob gravissimum morbum vitæ tale discrimen incurri, ut considerans, jam vanam medicorum operam esse, ad Deum Op. Max. atque ad cælestes sanctos confugerim, sed peculiari affectu ad S. Brunonem, atque ad B. Ægidium. Nunc ut multo, quod his Sanctis debeo, satisfacere queam debito, statui personaliter ad eos venerandos accedere, patrem S. Brunonem istuc ad S. Laurentium de Padula scilicet, et B. Ægidium Laurentianum. Quare Paternitatem V rogo, ut mihi gratiam concedas et facultatem F. Angelo, ut mecum veniat: nam ex parte cognoscens ab eo meam sospitatem tum illius precibus, tum hortatu, ut me S. P. Brunoni commendarem, a Paternitate vestra hanc consolationem exopto, ut prædictus frater, sicut auxilio mihi fuit ad sospitatem mihi impetrandam, ita etiam sit ad gratias reddendas. Tandem offerens me semper ad tui, ac tuæ Religionis obsequia promptum, tuis me orationibus commendatum cupio. Potentia, die xxvii Junii m̄cxxxiv.

C

56 Talia sunt tria, quæ sacræ rituum Congregationis, a ritu semiduplici ad duplicem, annuente Clemente X, elevantis Sancti cultum, decreto prævivere, hinc recensenda duxi, ad S. Brunonis invocationem patrata miracula. Ac horum quidem secundum, etsi quod de virtute a prodigiosi fontis aquis (adi Comment. privii num. 747) ad lacus, cui a S. Brunone nomen est, aquas translata Zanottius in contexta a se Sancti Vita tradit, nequiquam confirmet, prodigiosam tamen lacus illius aquis e Sancti nostri meritis virtutem vere inesse, argumento quacumque est. Verum hanc plura luculentius commonstrant, quæ ipsemet Zanottius in laudata sua de S. Brunone Lucubratione cap. 54 narrat, miracula, aquarum illarum virtute præsentis sæculo ac proin post dictum, quod anno 1674 Congregatio Rituum dedit, decretum patrata. Lubet hæc, pluribus aliis, quæ tum apud Surianum adhuc, tum alibi exstant, e lingua Italica in Latinam versa lectori hic exhibere, idque, cum pro iis nullum seu scriptorem seu monumentum, contra ac alias facere solet, laudet Zanottius, e sola hujus, quem ea nihilominus e probato fonte hausisse reor, scriptoris fide. Hisce itaque ab illo Sancti nostri biographo verbis narratur:

D
Secundum ex his aquarum lacus, a Sancto dicti, virtutem probat, hæcque alia,

E

Anno m̄cxcv Oliva Spani Cantaciensis tali modo a maligno spiritu fuit obsessa, ut die quopiam abs illo violenter supra carbonum ardentium massam fuerit conjecta, unde vulnus insanabile contraxit. Maritus illius, quem graviter id affligebat, magna cum fide sanctum Patrem (Brunonem nempe) invocavit, cumque mulierem ad lacum S. Brunonis duxisset, ibique lavisset, continuo vidit illam hoste infernali liberatam, atque a vulnere curatam. Anno m̄cxcix, die xxviii Maii Joannes Bernardus S. Petri Cosentianensis, cum a septem jam annis morbo detentus, multisque corporis sui partibus, ita ut miseranda visu res esset, contractus fuisset, a parentibus suis, qui in brachia eum acceperat, ad lacum S. Brunonis delatus, sese dumtaxat lavando sanitati integræ mansit restitutus.

que e Zanottio hic referuntur.

F

57 Eodem anno Angela Rizzi Cantaciensis, a pluribus mensibus a dæmone inessa, sese ex ingressu in dictum lacum liberam sensit, idemque eodem die multis aliis energumenis obvenit. Anno m̄cxcxi baro Leffelhol, copiarum cæsarearum in Calabria capitaneus, secta Lutheranus, parvum S. Brunonis lacum, quo curiositati suæ satisfaceret, visitavit, vidensque uno die viginti quatuor miracula, a variis energumenis per Sancti intercessionem obtenta, interne ad fidem Catholicam amplectendam motus est, et ideo vocationi divinæ obtemperans, dieque xxiv Junii Lutheranismum abjurans, fidei Catholicæ professionem, patre Columbano Theysen Coloniensi Minorita Conventuali, militia cæsareæ sacellano, et Augustino Maria Lucanensi, concionatore Capuccino, presentibus, Rhegii in Calabria in Capuccinorum ecclesia emisit, duoque supra dicti patres illum a censuris consueta sanctæ Ecclesiæ forma absolverunt. De hoc toto instrumentum authenticum, cui duo supra dicti Religiosi alique præterea subscriberent, totumque verum esse, jurarent, confici voluit idem capitaneus, postque ipsemet anno sequenti, cum gratias S. Brunoni sepulcrum ejus visendo acturus venisset, scripturam hujusmodi authenticam in S. Stephani Cartusia deposuit. Cum duobus posterioribus e tribus Pentecostes festis, quorum altero sacrum Sancti caput ad Turritanam S. Mariæ ecclesiam ex ecclesia S. Stephani

A S. Stephani transferri, altero ad hanc referri quotannis solet, ingens fuit populi, quemadmodum eo ipso Lucubrationis suae capite, quo jam recensita refert miracula, Zanottius testatur, ad Turritanam Cartusiam concursus, tuncque eo sanandi infirmi energumenique undequaque soleant adduci, viginti quatuor miracula, per quae, in totidem energumens Sancti intercessione uno die patrata, copiarum caesarearum capitaneum ad fidem Catholicam conversum fuisse, scriptor is hic refert, alterutro e dictis Pentecostes festis fortassis evenere; quod si autem re etiam vera ita res habuerit, fuisse e viginti quatuor energumens uno eodemque die daemone ejectum, magis erit, quam alioquin foret, credibile.

luculentius ostendunt. Iis factum Nuninghamio, quod ipsis hujus verbis

58 Ut ut sit, alihibus equidem lacus, a S. Brunone dicti, aquis non pauca miracula, quae prodigne, ut jam monui, prodigiosam harum virtutem luculentius, quam unum num. 54 relatum, commonstrant, in energumens potissimum patrata fuisse, credendum apparet. Nec, quae supra e Suriano alisque atuli, dubitare sinunt, quin plura etiam ad solam Sancti invocationem fuerint patrata miracula, idque praecipue in Turritano, cui modo et a S. Brunone nomen est, S. Stephani Cartusia. Labet nunc ibidem patratas jamque narratis unum praeterea, quod alibi gestum est, seu miraculum, seu beneficium coronidis quodammodo loco adungere. Morkensius in Ms. sua, quam in Commentario praevio saepissime laudavi, de S. Brunone Diatriba Chronologico-diplomatica in fine sic habet: Ut tandem disquisitionem hanc finiam, mirum istud, quod recentem in occasione hujus qualiscunque scriptiois contigisse paulo ante memoravi, huc subjungo ex epistola viri clarissimi Domini Judoci Hermanni Nuninghamii J. U. doctoris, proto-notarii Apostolici ac perillustri ecclesiae collegatae Vredensis scholastici etc. Huic transmiseram hanc meam de S. P. N. Brunone Diatribam, eatenus ut eam legeret, atque dijudicaret, mihique pro amore nostro, et amicitia rescriberet, quid de ea sentiret: satisfecit affatim; ante tamen quam sententiam suam diceret, praefatur: « Verum antequam me tuis accingam,

» praemitto casum, mihi sane, ex aliis permirum, ac prodigio, ut candide loquar, plenum. » Jam manus meas subierat Diatriba tua de Vita S. Brunonis Ms., quando residuus in venis ex febribus calor inopinatum mihi excitatum stillicidium, a vespera per plurimam noctem sat funesto spectaculo protractum, cui evocati ex vicino oppido chirurgi congruam mature operam contulere, quod et medicus meus haemorrhagiam sanitatis criticam bono omine interpretatus est. »

hic refertur, seu beneficium, seu miraculum adjungitur, haecque de Sancto

C 59 « Interea evolvendis tuis scriptis cum sedulus dstringor, intra octiduum me ex improvisio alterum aggreditur, priori longe periculosius. Hora vesperae circiter octava erat, qua infirmum corpus requie donandum compono, vix caput reclino, en copiosissimus eadem, qua nuper, venula sanguis prorumpit, inter modicas horas exanimandum praesagiens. Gemini per ora et nares rivuli tanto impetu eaque cruribus jactura continuo discurrunt, ut affligerent, atque in lachrymas cogereant cir-

» cumstantes. Ego pacato animo ferre malum, » ceu e caelo immissum. Interea nihilo remissior profusio in horam tertiam noctis excurrit, » accersuntur denno chirurgi Borekenses; qui » tamen ob clausas portas aliaque militaris praesidii impedimenta, tum noctis opacum, segnius accedunt. His moram aucto periculo » trahentibus, humana ope destitutus ad celestem recurro, voto ad divum Brunonem patriarcham facto, cujus gloriae tunc tui causa » utcumque inserviebam, praesenti mortis periculo eriperet, si pios conatus prosequi caelum » decrevisset: vix absolveram vota verbis et » animo; ecce, nihil obstante sanguinis profluxu, » caput supinum pulvinari dimissum, ac suavi » mox somno consopitum lethali stillicidio finem » facit, germano fratre ceterisque circumstantibus rem miram obstupescentibus. Adequitantes chirurgi demum circa quartam matutinam » miraculose didicere exemplo, quantum Superperum auxilia humanis omnibus sint praestantiora. Ignosce profuso calamo opera Dei indispensabiliter manifestanti. »

40 Miraculi hujus seu potius beneficii: Nuninghamio ad S. Brunonis invocationem collati, relationi adjecta brevi clausula, tractatum, quo res, ad Sanctum spectantes, fuse seduloque discussit, Morkensius absolvit. Verum, antequam et ego inceptum de iis, quae de gloria Sancti posthumam dicenda supererant, sermonem hic concludam, luculentum adhuc, ut fidem Commentarii praevii initio datum liberem, eximie prorsus, qua Sanctus in patrio solo, imo in ipsa, in qua natus esse existimatur, domo Coloniae Agrippinae afficitur, venerationis argumentum commemorandum est. Augustinus Aldenbrück, Societatis nostrae sacerdos, in epistola, quam post inspectam domum illam, quae (ad Commentarium praevium § 2) ad Rubeam Stessam appellatur, anno 1767, die 27 Julii ad nos dedit, aliis nonnullis, ad S. Brunonem pertinentibus, quae memorat, sequentia haec addit: Vidi etiam in antiqua domo (ad Rubeam Stessam, prout etiam nuncupatur) cubiculum, quod incolae a S. Brunone, dum Coloniae adhuc degeret, inhabitatum dicebant, tanta semper reverentia cultum, ut nulli nocturna quies in eo concederetur. In eodem cubiculo monstrata mihi fuit sponda lecti, qua ad quietem usus sit, vetustissima illa quidem e ligno querno, sed, quod miratus fui, nullo teredinum morsu in hunc diem appetita, nedum vitata. Quam, quod per domesticos, famulos aliosque, qui spectatum admitterantur, nimis frustis identidem avulsis mulcetur, nuper opereculo incluserunt moderni edium domini et inquilini. Fueritne vero S. Bruno, cum Coloniae Agrippinae adhuc versaretur, et cubiculo et sponda lecti, hic memoratis, usus, non inquiri; verum, ut ut il habeat, cura equidem singularis, qua sponda illa, a Sancto, ut putatur, ad quietem adhibita, custoditur, studiumque, quo nonnulli frustra ex ea sibi acquirendi correpti fuerunt, eximie prorsus, qua erga Sanctum Coloniae non pauci feruntur, venerationis argumento sunt minime dubio, hincque non prius, quam il etiam adduxissem, huic ad gloriam Sancti posthumam Appendicem imponere est visum.

AUCTORE C. B.

E

Appendix luculento venerationis, qua Coloniae gaudet, argumento concluditur.

F

DE